

Pamatojoties uz normatīvajiem aktiem, tostarp ES direktīvām, nākamgad stāsies spēkā izmaiņas dzeramā ūdens kvalitātes kontrolē, it īpaši attiecība uz dzeramā ūdens avotu kontroles jomu. [Latvijas ūdensvada un kanalizācijas asociācijas rīkota semināra laikā](#) "Daugavpils ūdens" speciālisti kopā ar kolēģiem un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) pārstāvjiem apsprieda to ieviešanas kārtību un aktualitātes pazemes ūdens atradņu apsaimniekošanā. Viens no prioritārajiem jautājumiem - izmaiņas pazemes ūdens monitoringa veikšanā (tas ir sistemātiski, regulāri un mērķtiecīgi ūdeņu stāvokļu novērojumi, mērījumi un analīzes), kas attiecas ūdenssaimniecības nozares uzņēmumiem, tai skaitā "Daugavpils ūdens", kuri patērētāju nodrošināšanai ar ūdensapgādes pakalpojumiem izmanto pazemes ūdeņus un veic to uzraudzību, īstenojot apstiprināto monitoringa programmu. Sākot ar nākamgadu to būs jāpapildina atbilstoši jaunajām prasībām.

IZZĪŅA:

SIA "Daugavpils ūdens", kā ūdens piegādātājs, veic pazemes ūdeņu monitoringu 3 pilsētas ekspluatējamās ūdensgūtnēs ("Ziemeļi", "Vingri" un "Kalkūni"), kuru ūdens tiek izmantots Daugavpils pilsētas centralizētajai ūdensapgādei (kopš 2001. gada visi uzņēmuma klienti saņem dzeramo ūdeni tikai no pazemes artēziskiem urbumiem). Monitoringa galvenais mērķis – iegūt datus, kas palīdz sekot un analizēt informāciju par ūdens krājumu stāvokli urbumos, lai pie pirmajām nelabvēlīgu izmaiņu pazīmēm, savlaicīgi novērstu piesārņošanu un palīdzēt uzturēt stabilu dzeramā ūdens kvalitāti, aizsargājot gan sabiedrības veselību, gan ekosistēmas.

Pašlaik izstrādāta monitoringa programma, kas ir balstīta uz atradnes pasēs datiem un LVĢMC metodiskajām rekomendācijām, noteikta katram no trim ūdensgūtnes objektiem un kopumā ietver pazemes ūdeņu kontroli 33 ekspluatācijas un 40 novērošanas urbumos aizsargājamās teritorijās.

Katrā no tiem tiek veikti regulāri novērojumi, kas iekļauj:

1) pazemes ūdeņu kvantitatīvā stāvokļa monitorings (statiskā un dinamiskā ūdens līmeņa mērījumi, kas jāveic 2-4 reizes gadā);

2) pazemes ūdeņu ķīmiskās kvalitātes monitorings (tiek kontrolēti galvenie ķīmiskā sastāva 35 rādītāji, tostarp dzelzs, amonija, sulfātu, mangāna, kalcija un citu komponentu koncentrācijas, kā arī to atbilstība normatīvo aktu prasībām).

Monitoringa laikā iegūtie dati tiek apkopoti ikgadējā "Pārskatā par izmantotajiem urbumiem" un sniegti Valsts vides dienestam un kontrolējošām organizācijām. Šāda visaptveroša ūdens nesējslāņu stāvokļa kontrole (2025.gadā pazemes ūdeņos nosakāmo rādītāju daudzums sastādīja 899 gab.) nodrošina pietiekamu datu reprezentativitāti un ļauj novērtēt gan lokālas, gan vispārējas izmaiņas pazemes ūdeņu stāvoklī visā reģionā un tā tendenču virzību.

Tomēr, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu un drošu centralizēto ūdensapgādi, novērojumiem jāaptver visu dzeramā ūdens piegādes ķēdi - no sateces baseina, ūdens ieguves, apstrādes, glabāšanas un sadales līdz patērētājiem. Noteikumos paredzēts, ka 2027.gadā tie tiks papildināti ar ieguves vietu sateces baseina risku novērtēšanu. Sākotnējā posmā tos veiks LVĢMC speciālisti un lai iegūtu kopīgu priekšstatu par pazemes ūdeņu kvalitāti un iespējamajiem piesārņojuma avotiem, jau šogad plānots noņemt vairāk kā 167 skrīninga paraugus visā Latvijas teritorijā, tostarp mūsu reģionā (katrā paraugā tiks noteikti vairāk kā 300 parametri).

Iegūtie analīžu rezultāti palīdzēs ūdens piegādātājiem turpmāk precizēt monitoringa programmas: pievērsiet uzmanību bīstamu vielu klātbūtnei vai izslēgt nepieciešamību monitorēt konkrētu parametru, ja nepastāv šī parametra apdraudējuma risks ūdenī. Tas, savukārt, ļauj racionāli un pēc iespējas ilgāk izmantot pazemes dzeramā ūdens avotus, nodrošinot patērētājiem kvalitatīvu ūdensapgādi.

FOTO: SIA "Daugavpils ūdens" vides speciālisti ir sākuši maijā plānotus darbus pazemes ūdens monitoringa programmas ietvaros.